

Mänttä-Vilppula | Taidekaupunki

HYVINVOINTISUUNNITELMA

2021

1. JOHDANTO

Terveydenhuoltolain 12§ mukaan kunnan on seurattava asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin ja kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisen hyvinvointitarpeisiin. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus.

Lisäksi kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet, määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet ja käytettävä näiden perustana kuntakohtaisia hyvinvointi- ja terveystoimia.

Terveydenhuoltolain 12§:ssä säädetään myös hyvinvointityön toimijoista ja yhteistyöstä pykälän 3 momentin mukaan kunnan on nimettävä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahot. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä muiden kunnassa olevien julkisten tahojen sekä yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.

Mänttä-Vilppulan kaupunginhallitus (11.5.2020 §112) nimesi hyvinvointityöryhmään kaupunginjohtajan nimeämän johtoryhmän, hyvinvointikoordinaattorin, työllisyys- ja kasvupalveluiden palveluvastaavan sekä liikuntasihteerin, luottamushenkilöiden edustajan, Mäntänvuoren Terveys Oy:n ohjausryhmän ja Mäntänvuoren Terveys Oy:n nimeämät edustajat.

Vuoden 2021 hyvinvointisuunnitelma on laadittu monialaisen työryhmän kesken neljän tapaamisen ja erillisten työryhmätyöskentelyjen pohjalta vuoden 2020 aikana. Suunnitelma on hyväksytty hyvinvointiryhmässä 26.11.2020.

2. HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2021

Mänttä-Vilppulan kaupungin hyvinvointityön teemaksi on valittu

Elintavoilla fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia.

Pääteemaa tukemaan toteutetaan viestinnällinen asukkaita, henkilöstöä ja yrityksiä omaehtoiseen liikuntaan aktivoiva **Mänttä-Vilppulan Ulkoiluvuosi 2021**.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteena:

- 1) Lisätään kuntalaisten ruokailoa, parannetaan ruokatottumuksia sekä tuetaan vanhemmuutta.
- 2) Parannetaan ikäihmisten toimintakykyä.
- 3) Edistetään kuntalaisen mielen hyvinvointia ja yksilön elämänhallintavalmiuksia.
- 4) Luodaan kulttuurihyvinvoinnin palveluohjaukselle rakenteet tasapuolisen saatavuuden edistämiseksi.
- 5) Toteutetaan kulttuurikasvatusohjelma varhaiskasvatuksesta toisen asteen koulutukseen.
- 6) Edistetään omaehtoista liikkumista.

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Arviointimittarit
Lisätään kuntalaisten ruokailoa, parannetaan ruokatottumuksia sekä tuetaan vanhemmuutta.	Elintapaohjauksen palvelupolkujen rakentaminen ikäryhmittäin. Luodaan elintapaohjauksen ryhmiä kuntalaisille tapahtumia/ tietoiskuja/ neuvontaa / yhteistyössä kolmannen sektorin ja yritysten kanssa. Vastuutaho: <ul style="list-style-type: none"> • Mäntänvuoren Terveys Oy • Kaupungin ruokahuolto. 	Elintapaohjauksen "palvelutarjotin" on nähtävillä kaupungin nettisivuilla / digitaalinen palvelutarjotin. Ikäkausitarkastusten toteutuminen / ravitsemus aiheena. Ruokailo-teemaviikot. Tietoiskujen/tapahtumien määrä/ osallistujien määrä.
	Tuetaan lapsiperheitä monialaisella yhteistyönä. Vastuutaho: <ul style="list-style-type: none"> • Poikkihallinnollinen • Mäntänvuoren Terveys Oy 	Lape / Perhekeskusmallin mukainen toiminta käynnissä. Kouluperhetyön malli käytössä.
	Luo luottamusta, suojele lasta -valmennus. Lapset puheeksi -menetelmä kaikkien 0-5 vuotiaiden lasten ja lapsiperheiden kanssa toimivien työtavaksi. Vastuutaho: <ul style="list-style-type: none"> • Varhaiskasvatus 	Koulutukseen osallistuneet ja käydyt keskustelut / lukumäärä.
	Varhainen perhetyö -mallin soveltaminen käytäntöön. Vastuutaho: <ul style="list-style-type: none"> • Mäntänvuoren Terveys Oy:n perhetyö • Sivistyspalvelut/varhaiskasvatus 	Varhaisen perhetyön malli on käytössä/toiminnassa. Varhaisen perhetyön asiakkaiden määrä.

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Arviointimittarit	
<p>Parannetaan ikäihmisten toimintakykyä</p>	<p>Ikäihmisten vajaaravitsemuksen riskin seulonta ja ravitsemushoidon tehostaminen. Vastuutaho:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mäntänvuoren Terveys Oy • Kaupungin ruokahuolto <p>Tarjotaan ravitsemusasiantuntijoiden ohjausta teemapäivinä. Etä -digi ja mobiilipalveluiden ohjausta ja neuvontaa. Vastuutaho:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mäntänvuoren Terveys Oy <p>RAI-mittariston käyttöönotto Vastuutaho:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mäntänvuoren Terveys Oy. <p>Kuntosalin käytön mahdollistaminen myös ikäihmisille. Vastuutaho:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liikuntapalvelut • Mäntänvuoren Terveys Oy <p>Liikuntareseptin käyttäminen Vastuutaho:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liikuntapalvelut • Mäntänvuoren Terveys Oy <p>Kotikuntoutus Vastuutaho:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mäntänvuoren Terveys Oy <p>Kaatumisen ennalta ehkäisy – toimenpiteet ja Voimaa Vanhuuteen-konsepti /toimenpiteet. Vastuutaho:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poikkihallinnollinen • Mäntänvuoren Terveys Oy • Liikuntapalvelut 	<p>Vajaaravitsemusriskin kartoitus 80 – vuotta täyttävälle.</p> <p>Teemapäivien lukumäärä / osallistujien määrä.</p> <p>RAI- mittaristosta saadut tulokset (paino/ ravitsemus)</p> <p>Ikäihmisille jaettujen maksuttomien kuntosalikorttien lukumäärä (yli 65-vuotiaat).</p> <p>Liikuntareseptien käyttöönoton seuranta.</p> <p>Kotikuntoutusjaksojen määrä. Kuntouttavan päivätoiminnan kävijämäärä suhteessa ikäluokkiin.</p> <p>Kaatumiseen mahdollisesti johtavien riskitekijöiden ehkäisevät toimenpiteet / määrä. Toteutetaan lähitori toimintaa ja ITe-pisteen toimintaa.</p>	

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Arviointimittarit	
<p>Edistetään kuntalaisten mielen hyvinvointia ja elämänhallinta- valmiuksia</p>	<p>Toteutetaan ehkäisevää päihdetyötä ja erityisesti huumausaineongelman ehkäisyä. Huomioitava nykyisten resurssien riittämättömyys hyvinvointikoordinaatiotyössä.</p> <p>Vastuutahot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointikoordinaattori • Mäntänvuoren Terveys Oy <p>Ennaltaehkäisevien mielenterveyttä ja elämänhallintaa tukevien keinojen käyttöönotto.</p> <p>Vastuutaho:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mäntänvuoren Terveys Oy <p>Harrastustakuun toteutuminen. Mahdollistetaan vähävaraisten perheiden, lasten ja nuorten harrastaminen urheiluseuroissa ja tukipalveluissa.</p> <p>Vastuutaho:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liikuntapalvelut, • Sosiaalipalvelut <p>Yhteisten toimintatapojen sopiminen koulupoissaolojen vähentämiseksi. Koulua käymättömien nuorten tukemiseen malli yhteistyössä Mäntänvuoren Terveiden ja kaupungin kanssa.</p> <p>Vastuutaho:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sivistyspalvelut • Mäntänvuoren Terveys Oy <p>Lasten ja nuorten osallistaminen ja kuuleminen; toimintaympäristön suunnittelu, tilaisuudet</p> <p>Vastuutaho:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nuorisovaltuusto • Nuorisopalvelut <p>NEPSY - ensitietoryhmien tapaamiset (neuropsykiatriset asiakkaat)</p> <p>Vastuutaho:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mäntänvuoren Terveys Oy <p>Työllisyyskokeilun myötä nuorten parempi tavoittaminen, tehostettu yksilöohjaus ja tuki. Nuorten työllistymisen esteiden poistaminen yhteistyössä palveluverkoston kanssa.</p>	<p>Kunnassa on koottu ehkäisevän päihdetyön toimintaohjelma.</p> <p>Matalan kynnyksen vastaanottojen asiakasmäärät. Etä -/ digipalveluiden ja mobiilipalveluiden käyttö sekä Terveyssovelluksen latausten ja etävastaanottojen määrä.</p> <p>Kartoitetaan, miten jokaiselle lapselle ja nuorelle taataan mahdollisuus vähintään yhteen harrastukseen. Menetelmien toteutuminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - harrastustakuu/-tuki - vähävaraisten perheiden, lasten ja nuorten tukeminen liikuntaseuroissa -tuki - Suomen mallin käyttöönotto <p>Koulujen oppilashyvinvointiryhmä arvio toteutumisesta. Koulupoissaolojen määrä.</p> <p>Palveluiden kehittyminen lasten ja nuorten mieleiseksi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - eri toimintoihin/tapahtumiin osallistuvien määrä - nuorten aloitteiden määrä <p>Ensitietoryhmien toteutuminen ja osanottajamäärä. Säännölliset tapaamiset 1-2 x / vuosi.</p> <p>Nuorten työttömyyden lasku ja aktiivointiaste. Työkyvyttömyysindeksin seuranta. Asiakaskokemuksen mittaamisen tulokset. Töissä Taidekaupungissa -konseptin käyttöönotto yhteistyössä</p>	

	<p>Nuorten työllistymisen edistäminen paikallisten yrittäjien ja koulujen kanssa.</p> <p>Vastuutaho:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Työllisyys- ja kasvupalvelut • Mäntänvuoren Terveys • MW-Kehitys <p>Kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen toimintamalli.</p> <p>Vastuutaho:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sivistyspalvelut • Mäntänvuoren Terveys Oy 	<p>työllisyyspalveluiden ja MW-Kehityksen kanssa.</p> <p>Laaditaan malli ja otetaan Kiva koulu –toiminta käyttöön kaikissa kaupungin kouluissa. Ilmoitettujen kiusaamistapauksien määrä.</p>	
--	--	--	--

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Arviointimittarit	
<p>Luodaan kulttuurihyvinvoinnin palveluohjaukselle rakenteet tasapuolisen saatavuuden edistämiseksi</p>	<p>Laaditaan toimintasuunnitelma vastuutahojen kesken, jossa kuvataan yhteistyö ja tehtävien jako.</p> <p>Vastuutaho</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulttuuri – ja hyvinvointipalvelut • Mäntänvuoren Terveys Oy / asumispalvelut ja ryhmätoiminnat <p>Tiedotetaan taide- ja kulttuuripalveluista henkilöstölle, sote asiakkaille, kuntalaisille omaehtoisen hyvinvoinnin saatavuudesta.</p> <p>Vastuutaho</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut • Autere-opisto • Mäntänvuoren Terveys • Poikkihallinnollinen <p>Kaupunki järjestää yhteistyössä sosiaali- ja terveyspalveluiden palveluntuottajan sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa kulttuuria asumis- ja toimintayksiköiden asiakkaiden arkeen.</p> <p>Vastuutaho:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Peruspalvelut • Kulttuuri ja hyvinvointipalvelut • Mäntänvuoren Terveys Oy • Sivistyspalvelut 	<p>Yhteistyötoiminnan suunnitelma</p> <p>Some- ja verkkonäkyvyys. Kehityskeskustelujen hyödyntäminen henkilöstön aktivoinnissa. Osallistuminen Pirkanmaan/Tampereen kulttuurihyvinvointihankkeisiin (kulttuuritarjotin ja kulttuurilähete).</p> <p>Toteutuneiden tapahtumien ja toiminnan määrä.</p>	

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Arviointimittarit	
Toteutetaan kulttuurikasvatusohjelma varhaiskasvatuksesta toisen asteen koulutukseen	<p>Kulttuurikasvatusohjelman laatiminen</p> <p>Vastuutaho</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut • Sivistyspalvelut <p>Taidekaupungin varhaiskasvatuksessa otetaan huomioon kulttuurin eri muodot.</p> <p>Vastuutaho</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulttuuri - ja hyvinvointipalvelut palvelut • Sivistyspalvelut / varhaiskasvatus 	<p>Ohjelma on laadittu.</p> <p>Yhteistyötapahtumien määrä (esim. teatteriesitys, taidepaja, museokäynti)</p>	

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Arviointimittarit	
Edistetään omaehtoista liikkumista	<p>Toteutetaan Ulkoiluvuosi 2021 – teema. Painopiste liikuntapaikoissa, jotka ovat helposti kuntalaisten saavutettavissa kuten ulkoilupaikat ja reitit, retkeilykohteet ja uimapaikat. Kannustetaan monipuoliseen hyötyliikuntaan.</p> <p>Vastuutaho</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liikuntapalvelut • Tekniset palvelut / infra • Poikkihallinnollinen <p>Uimahalli ja kuntosalit ovat aktiivisessa käytössä</p> <p>Vastuutaho:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liikuntapalvelut <p>Skeitti/ pumptrack urheilukeskuksen alueelle</p> <p>Vastuutaho:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tekniset palvelut / investoinnit • Liikuntapalvelut <p>Pirkanmaan Taidesuunnistuksen näkyvyyden parantaminen</p> <p>Vastuutaho:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut ja viestintä • Paikalliset taidesuunnistukseen osallistuvat toimijat 	<p>Taidekaupunki liikkuu - some aktiivisuus ja näkyvyys. Yhteistyökumppanien määrä.</p> <p>Vapaaehtoisten määrä (seurat ja toimijat).</p> <p>Ulkoliikuntapaikkojen kunto ja palaute (infrapalvelut).</p> <p>Arjen liikuntapaikat - investointihankeen toteutuminen.</p> <p>Kävijämäärien seuranta ja vertailu vuoden 2019 tilanteeseen.</p> <p>Kohteen toteuttaminen ja hankerahoitus.</p> <p>Kohteiden määrä ja toimijoiden määrä.</p>	

3. TYÖRYHMÄ JA SEURANTA

Suunnitelma on hyväksytty hyvinvointiryhmässä 26.11.2020.

Kaupunginhallitus käsittelee suunnitelman 7.12.2020 ja kaupunginvaltuusto 14.12.2020.

Hyvinvointityöryhmän työskentelyyn osallistuneet:

kaupunginjohtaja Pirkko Lindström

talousjohtaja Susanna Lumio

palvelujohtaja Alli Ruuhilehto

sivistysjohtaja Petra Tolonen

kulttuurijohtaja Antti Korkka

tekninen johtaja Mika Haanpää

henkilöstöpäällikkö Mikko Nyberg

palveluvastaava Vuokko Hjelt

hallintoylilääkäri Tarja Marjamäki

liikuntasihteeri Jari Ahvenjärvi

hyvinvointikoordinaattori / palveluohjaaja Mervi Minni

kaupunginhallituksen nimeämä työryhmäjäsen, Henna Hakala

Mäntänvuoren Terveyden ohjausryhmäjäsen, Jyrki Lahtinen

Mäntänvuoren Terveyden ohjausryhmäjäsen, Mira Anttila

Mäntänvuoren Terveys Oy:n edustajat:

avopalveluiden palvelupäälliköt Anna-Liisa Uusitalo ja Tea Kärnä

terveyspalveluiden palvelupäällikkö Johanna Nivala

asumispalveluiden palvelupäällikkö Milla Nyberg

vanhuspalveluiden palveluvastaava Marika Hetekorpi (varajäsen)

hyvinvointipalveluiden palveluvastaava Virve Marttila (varajäsen)